

REGULAMIN PRACY KOMISJI STOPNI INSTRUKTORSKICH HUFCZA ZHP ZIEMI GLIWICKIEJ

I. Założenia ogólne

1. Podstawę prawną niniejszego regulaminu stanowi System Stopni Instruktorskich ZHP przyjęty uchwałą nr 40/XXXVI Rady Naczelnej ZHP z dnia 6 marca 2011.
2. Postanowienia niniejszego regulaminu, w których mowa o wędrowniku, członku starszyny, instruktorze, komendancie, przewodniczącym KSI, przewodniku, podharcmistrze i harcmistrze, stosuje się odpowiednio do wędrowniczki, członkini starszyny, instruktorki, komendantki, przewodniczącej KSI, przewodniczki, podharcmistrzyni i harcmistrzyni.
3. Jeżeli w niniejszym regulaminie jest mowa o hufcu, należy przez to rozumieć Hufiec ZHP Ziemi Gliwickiej. Jeżeli w niniejszym regulaminie jest mowa o komendancie hufca, należy przez to rozumieć Komendanta Hufca ZHP Ziemi Gliwickiej. Jeżeli w niniejszym regulaminie jest mowa o komendzie hufca, należy przez to rozumieć Komendę Hufca ZHP Ziemi Gliwickiej. Jeżeli w niniejszym regulaminie jest mowa o KSI, należy przez to rozumieć Komisję Stopni Instruktorskich Hufca Ziemi Gliwickiej ZHP.
4. Wszelkie odstępstwa od niniejszego regulaminu możliwe są jedynie za każdorazową zgodą Komendanta Hufca.

II. Zasady działania KSI

5. Do zadań KSI należy:
 - stymulowanie rozwoju instruktorów,
 - prowadzenie i monitorowanie prób na stopnie instruktorskie osób z przydziałem służbowym do Hufca,
 - praca z opiekunami prób na stopnie,
 - zbieranie i upowszechnianie materiałów wypracowanych w trakcie realizacji prób na stopnie,
 - potwierdzanie stopni instruktorskich osobom ponownie ubiegającym się o członkostwo w ZHP oraz osobom, które stopnie instruktorskie zdobyły w innych organizacjach harcerskich,
 - współpraca z innymi zespołami instruktorskimi, przede wszystkim z Zespołem Kadry Kształcącej i namiestnictwami,
 - systematycznie podnoszenie kwalifikacji swoich członków,
 - opiniowanie prób, kandydatów i opiekunów prób na stopnie instruktorskie zdobywane przed komisjami stopni instruktorskich wyższych szczebli.
6. KSI stymuluje rozwój instruktorów m. in. przez:
 - budowanie etosu stopnia instruktorskiego,
 - dbałość o wysoki poziom prowadzonych prób instruktorskich,
 - dbałość o poziom merytoryczny spotkań KSI ze zdobywającymi stopień i opiekunami,
 - budowanie dobrego wizerunku KSI.
7. KSI prowadzi pracę z opiekunami prób w szczególności przez:
 - upowszechnianie materiałów dotyczących zdobywania stopni instruktorskich,
 - organizowanie seminariów, warsztatów i konsultacji dla opiekunów prób.
8. Komenda Hufca określa skład KSI, w tym Przewodniczącego KSI i ewentualnie jego zastępcę i dokonuje w nim zmian. Decyzje w tym zakresie Komendant Hufca ogłasza w rozkazie.

9. W skład KSI wchodzi instruktorzy w stopniu harcmistrza i podharc mistrza, o nienagannej opinii, cieszący się autorytetem wśród kadry instruktorskiej hufca. Co najmniej połowa składu KSI, w tym przewodniczący KSI, musi być instruktorami w stopniu harcmistrza.
10. KSI składa się z co najmniej 3 członków.
11. Przewodniczący KSI:
 - zwołuje posiedzenia KSI,
 - przewodniczy obradom KSI (w razie jego nieobecności obradom przewodniczy jego zastępca),
 - odpowiada za zamieszczenie na stronie internetowej hufca informacji o terminach i miejscu posiedzeń KSI,
 - odpowiada przed Komendantem Hufca za prowadzoną dokumentację,
 - odpowiada za zgodność pracy KSI z niniejszym regulaminem i innymi przepisami ZHP.
12. Posiedzenia KSI odbywają się nie rzadziej niż raz w miesiącu.
13. Decyzje KSI są ważne przy obecności co najmniej 3 członków KSI, w tym przewodniczącego KSI lub jego zastępcy. W przypadku niespełnienia niniejszego warunku, podczas posiedzenia KSI nie mogą być rozpatrywane wnioski o otwarcie i zamknięcie prób na stopnie instruktorskie. Pozostałe rozstrzygnięcia nabierają mocy na najbliższym posiedzeniu KSI, w którym uczestniczą min. 3 osoby.
14. KSI odbywa swoje posiedzenia w regulaminowym umundurowaniu, które obowiązuje także zdobywających stopień i ich opiekunów.
15. KSI prowadzi następującą dokumentację:
 - protokoły z posiedzeń KSI,
 - rejestr prowadzonych prób,
 - wnioski o otwarcie i karty prób w trakcie realizacji,
 - wnioski o otwarcie i zamknięcie prób zakończonych, wraz z kartami próby i raportami z przebiegu próby.

III. Zasady zdobywania stopni instruktorskich

16. Stopnie instruktorskie wyznaczają drogę rozwoju instruktorskiego, odzwierciedlają wiedzę, dojrzałość społeczną, umiejętności wychowawcze i doświadczenie instruktora zgodnie z ideą stopnia. Zdobywanie stopnia nie wymaga pełnienia funkcji na określonym poziomie struktury organizacji.
17. Stopnie instruktorskie:
 - przewodnik – przewodniczka,
 - podharc mistrz – podharc mistrzyni,
 - harcmistrz – harcmistrzyni,są zdobywane przez członków zwyczajnych ZHP.
18. Opiekunem próby może być:
 - na stopień przewodnika – podharc mistrz albo harcmistrz;
 - na stopień podharc mistrza – harcmistrz, a także podharc mistrz, który spełnia łącznie następujące warunki: uzyskał zgodę właściwej KSI, ma stopień podharc mistrza od minimum 2 lat, ma otwartą próbę harcmistrzowską, jako opiekun przeprowadził i zamknął z wynikiem pozytywnym co najmniej jedną próbę przewodnikowską;
 - na stopień harcmistrza – harcmistrz.
19. Opiekun próby musi mieć zaliczoną służbę instruktorską.
20. Do zadań opiekuna próby należy dbałość o przygotowanie, realizację i podsumowanie próby, które zagwarantują osiągnięcie poziomu określonego w idei stopnia. W szczególności zadania opiekuna to:
 - przygotowanie wspólnie z podopiecznym programu próby na stopień,
 - stawienie się na komisji otwierającej i zamykającej,
 - bieżąca pomoc w realizacji próby w trakcie jej trwania,
 - monitorowanie pracy podopiecznego,
 - dokonanie z podopiecznym analizy realizacji próby,
 - sporządzenie opinii sumującej zamknięcie próby.

IV. Tryb zdobywania stopni instruktorskich.

21. Wędrownik, członek starszyny lub instruktor, decydujący się na zdobywanie stopnia, zgłasza do KSI gotowość podjęcia próby.
22. KSI akceptuje opiekuna próby, przedstawionego przez otwierającego próbę, lub wyznacza za jego zgodą innego opiekuna próby.
23. Otwierający próbę wspólnie z opiekunem ustala program próby, który:
 - jest drogą dojścia do poziomu, wynikającego z idei i wymagań stopnia,
 - zawiera dowolną liczbę zadań, które zapewniają realizację wszystkich wymagań na stopień (jedno zadanie można powiązać z większą liczbą wymagań, a jedno wymaganie może być realizowane przez kilka zadań),
 - uwzględnia w zadaniach aktualny poziom i doświadczenie zdobywającego stopień,
 - jest powiązany z planem pracy środowiska,
 - wiąże się z pełnioną przez niego funkcją,
 - określa przewidywany czas trwania próby.
24. Karta próby zawierająca program próby powinna być sporządzona w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden (po zatwierdzeniu) otrzymuje kandydat, drugi – opiekun próby, zaś trzeci wraz z wnioskiem o otwarcie próby pozostaje w dokumentacji KSI.
25. Otwierający próbę składa wniosek o otwarcie próby wraz z jej programem do KSI. Wniosek wymaga opinii bezpośredniego przełożonego osoby otwierającej próbę.
26. Komisja po rozmowie z kandydatem i opiekunem oraz pozytywnym przyjęciu programu próby wnioskuje do Komendanta Hufca o otwarcie próby. Otwarcie próby Komendant ogłasza rozkazem.
27. KSI ma prawo:
 - zmienić, za zgodą lub na wniosek zainteresowanego, proponowane zadania, opiekuna próby i czas jej trwania,
 - przyjąć dodatkowe wymagania na stopnie, wynikające z potrzeb środowiska i programu jego rozwoju,
 - w uzasadnionych przypadkach skrócić okres służby instruktorskiej niezbędnej do otwarcia próby na kolejny stopień,
 - w uzasadnionych przypadkach, biorąc pod uwagę wykształcenie, doświadczenie i dotychczasowy przebieg służby instruktorskiej kandydata do stopnia, pominąć wymaganie na stopień opisując ten fakt w karcie próby.
28. Kandydat, któremu otwarto próbę realizuje zadania określone w planie potwierdzając ich wykonanie u uprawnionych instruktorów lub opiekuna próby.
29. Uprawnionym do potwierdzenia realizacji zadań próby jest instruktor w stopniu co najmniej podharcmistra, nadzorujący z racji pełnionej funkcji realizację zadania lub będący świadkiem jego wykonania. Potwierdzając w planie realizację zadania instruktor gwarantuje swoim autorytetem rzetelność i prawidłowość jego wykonania. Jeżeli ze względu na specyfikę zadania logicznym jest potwierdzenie jego wykonania przez inną osobę, opiekun próby jako drugi powinien swoim podpisem gwarantować prawidłowość jego wykonania.
30. W celu zamknięcia próby:
 - zdobywający stopień składa do KSI wniosek o zamknięcie próby; do wniosku należy dołączyć: kartę próby zawierającą potwierdzenie wykonanych zadań, pisemny raport z przebiegu próby, realizacji wymagań i osiągnięcia poziomu opisanego w idei stopnia, dokumentację powstałą w wyniku realizacji próby, opinię bezpośredniego przełożonego i komendanta zaliczającego służbę instruktorską lub w przypadku zamknięcia próby przewodnikowskiej, gdy jest to możliwe, właściwego namiestnika,
 - opiekun przedstawia KSI pisemną opinię o zdobywającym stopień i przebiegu próby,
 - KSI po rozmowie ze zdobywającym stopień i jego opiekunem wnioskuje do Komendanta Hufca o zamknięcie próby.
31. Po pozytywnym zamknięciu próby Komendant Hufca, na wniosek KSI, przyznaje stopień rozkazem.
32. Po negatywnym zamknięciu próby Komendant Hufca, na wniosek KSI ogłasza rozkazem zamknięcie próby z wynikiem negatywnym.
33. Próby zamknięte z wynikiem negatywnym Komendant Hufca ogłasza rozkazem po upływie 14 dni od daty wpływu wniosku komisji o negatywnym zamknięciu próby. W tym czasie przysługuje zdobywającemu

stopień prawo do odwołania się od decyzji KSI do Komendanta Hufca. Po pozytywnym rozpatrzeniu odwołania komendant ponownie kieruje sprawę próby do KSI.

34. W przypadku niezakończenia próby przez zdobywającego w wyznaczonym terminie KSI najpóźniej po upływie 3 miesięcy wzywa zdobywającego stopień i opiekuna do stawienia się na posiedzeniu komisji, podczas której dokonuje oceny realizacji próby oraz podejmuje decyzję o przedłużeniu czasu trwania próby lub zamknięciu próby. Jeżeli odbywający próbę nie stawia się na wezwanie komisji i nie usprawiedliwi swojej nieobecności, komisja na następnym posiedzeniu zamyka próbę z wynikiem negatywnym.
35. Ponowne otwarcie próby może nastąpić po upływie co najmniej 6 miesięcy od zamknięcia próby z wynikiem negatywnym.
36. Zalecany czas trwania próby wynosi od 1 roku do 2 lat.

V. Zobowiązanie instruktorskie

37. Decyzje o dopuszczeniu do złożenia Zobowiązania Instruktorskiego podejmuje Komendant Hufca przyznając rozkazem stopień przewodnika.
38. Zobowiązanie powinno być złożone nie później niż 3 miesiące po przyznaniu stopnia przewodnika.
39. Za zorganizowanie Zobowiązania Instruktorskiego odpowiada opiekun próby.
40. Zobowiązanie Instruktorskie powinno odbyć się z sposób uroczysty, zgodnie z tradycją i obrzędowością środowiska. Program uroczystości powinien być dobrany indywidualnie do osoby składającej Zobowiązanie. Uroczystość powinna się odbyć w gronie instruktorów, chyba że nie jest to zgodne z obrzędowością środowiska lub indywidualnymi potrzebami składającego zobowiązanie. Zobowiązanie powinno być składane na ręce instruktora w stopniu co najmniej podharcmistrza. Podczas zobowiązania następuje wręczenie oznaczeń stopnia.
41. Niezwłocznie po złożeniu Zobowiązania Instruktorskiego, opiekun próby informuje o tym fakcie Komendanta Hufca, który ogłasza w rozkazie informację o przyjęciu w poczet instruktorów ZHP.
42. W przypadku stopnia podharcmistrza i harcmistrza, po przyznaniu stopnia rozkazem uroczystego wręczenia oznaczeń stopnia dokonuje Komendant Hufca w porozumieniu z opiekunem próby, nie później niż 1 miesiąc po przyznaniu stopnia rozkazem.

VI. Potwierdzanie stopni instruktorskich

43. KSI może potwierdzać tylko te stopnie, do których przyznawania jest uprawniona. W przypadku braku odpowiednich uprawnień, potwierdzenia dokonuje KSI wyższego szczebla.
44. KSI przystępuje do procedury potwierdzania stopni instruktorskich po otrzymaniu kompletu dokumentów kandydata – zgodnie z uchwałą nr 20/XXXIII Rady Naczelnej ZHP z dnia 18 czerwca 2006 r. w sprawie zasad ponownego ubiegania się o członkostwo w ZHP.
45. W celu potwierdzenia stopnia instruktorskiego KSI uzgadnia z kandydatem sposób uzupełnienia wiedzy na temat zmian w ZHP od czasu ustania członkostwa, w szczególności dotyczących zmian w Statucie ZHP oraz w systemie metodycznym.
46. W przypadku, gdy kandydat posiadał stopień organizatora, wówczas KSI potwierdza status instruktorski jedynie pod warunkiem jednoczesnego otwarcia próby przewodnikowskiej.
47. W przypadku nabywania członkostwa w ZHP przez osoby, które stopnie instruktorskie zdobyły w innych organizacji harcerskich, KSI analizuje wymagania na stopień instruktorski zdobyty przez kandydata, a następnie uzgadnia z nim sposób uzupełnienia wiedzy na temat ZHP, w szczególności dotyczącej Statutu ZHP oraz systemu metodycznego, a także innej wiedzy i umiejętności – jeśli wynika to z analizy różnic między systemami stopni instruktorskich. Potwierdzenie stopnia wiąże się z dopuszczeniem przez komendanta hufca do złożenia Zobowiązania Instruktorskiego.
48. Potwierdzenie stopnia ogłasza w rozkazie komendant hufca na wniosek KSI.
49. Potwierdzanie stopnia instruktorskiego nie może trwać dłużej niż trzy miesiące od złożenia kompletnej dokumentacji do KSI.

VII. Wymagania na stopnie PRZEWODNIK - PRZEWODNICZKA

Idea stopnia

Poznaje siebie i motywy swojego postępowania. Jest wzorem dla harcerzy. Ma uzdolnienia przywódcze. We współdziałaniu z dziećmi i młodzieżą znajduje radość, umie być starszym kolegą i przewodnikiem. Świadomie stosuje metodę harcerską do realizacji celów wychowawczych. Ma poczucie odpowiedzialności za pracę i powierzony zespół. Bierze aktywny udział w życiu hufcowej wspólnoty.

Warunki otwarcia próby

- złożenie Przysiężenia Harcerskiego,
- przedstawienie KSI programu swojej próby, zapewniającego realizację wymagań,
- ukończone 16 lat,
- zdobycie stopnia ćwika / samarytanki.

Wymagania

1. Kształtuje własną osobowość zgodnie z Prawem Harcerskim, w tym ułożył i konsekwentnie realizował plan swojego rozwoju.
2. Pogłębia swoją wiedzę i rozwija swoje zainteresowania.
3. Zachowuje właściwe proporcje w wypełnianiu obowiązków wynikających z przynależności do różnych grup społecznych (rodzina, szkoła, drużyna, środowisko zawodowe).
4. Ukończył kurs przewodnikowski.
5. Podejmuje stałą służbę w swoim harcerskim środowisku.
6. Bierze udział w życiu hufca.
7. W trakcie minimum półrocznej praktyki w gromadzie/drużynie wykazał się umiejętnością pracy wychowawczej z dziećmi lub młodzieżą w wybranej grupie wiekowej, w tym umiejętnościami:
 - A. stosowania instrumentów metodycznych,
 - B. stosowania systemu małych grup,
 - C. tworzenia planu pracy, jego realizacji i podsumowania, oraz uczestniczył w:
 - D. organizacji wyjazdowych form pracy,
 - E. pozyskiwaniu środków na działalność drużyny/gromady,
 - F. organizacji obozu (kolonii) lub zimowiska drużyny/gromady i pełnił na nim funkcje,
 - G. prowadzeniu dokumentacji niezbędnej do działania drużyny/gromady,
 - H. współpracy ze środowiskiem działania – rodzicami, szkołą, itp.
8. Korzysta z harcerskiej literatury i mediów.

Warunki zamknięcia próby

1. Osiągnięcie poziomu opisanego w idei stopnia i zrealizowanie wymagań próby.
2. Przestrzeganie przepisów dotyczących zasad bezpieczeństwa w pracy z dziećmi i młodzieżą.
3. Posiadanie wiedzy i umiejętności na poziomie stopnia harcerka orla – harcerz orli.
4. Ukończenie minimum 15-godzinnego kursu pierwszej pomocy.
5. Pozytywnie oceniona praca w okresie realizacji próby.

Oznaka stopnia

Oznaką stopnia przewodnika jest granatowa podkładka pod Krzyżem Harcerskim i granatowa lilijka na lewym rękawie munduru.

PODHARCMISTRZ - PODHARCMISTRZYNI

Idea stopnia

Określa kierunki swojego rozwoju. Swoją postawą propaguje harcerski system wartości. Rozumie ludzi i otaczającą go rzeczywistość – reaguje na ich potrzeby. Potrafi zauważyć sytuacje problemowe i je rozwiązywać. Umie spojrzeć na nie szerzej, niż tylko z perspektywy własnego środowiska. Buduje swój autorytet. Doskonali swą wiedzę i umiejętności wychowawcze. Dzieli się nimi z kadrą. Pracuje w zespole instruktorskim. Ma własny pogląd na sprawy nurtujące jego środowisko harcerskie.

Warunki otwarcia próby

- pozytywnie oceniona praca instruktorska przez co najmniej 12 miesięcy od przyznania stopnia przewodnika,
- zaliczona służba instruktorska,
- ukończone 18 lat,
- przedstawienie KSI programu swojej próby, zapewniającego realizację wymagań,
- zdobycie stopnia harcerza orlego / harcerki orlej.

Wymagania

1. Wykazał się umiejętnością stawiania celów w życiu, podejmowania działań (do ich realizacji), oceny i wyciągania wniosków.
2. Podnosi swoje umiejętności i kwalifikacje.
3. Bierze czynny udział w życiu otaczającego go środowiska społecznego.
4. Wykazał się umiejętnością pracy w zespole, komunikowania się oraz motywowania innych.
5. Pogłębił znajomość harcerskiego systemu wychowawczego oraz zasad metodyki grup wiekowych.
6. Stosuje metodę harcerską w pracy z instruktorami.
7. Ukończył kurs podharc mistrzowski.
8. Doskonali swoje umiejętności harcerskie i instruktorskie na kursach, warsztatach i konferencjach.
9. Przygotował się do roli opiekuna próby na stopnie instruktorskie.
10. Opracował i upowszechnił przynajmniej w swoim środowisku materiały do wykorzystania przez kadrę ZHP.
11. Uczestniczył w pracach zespołu instruktorskiego. Zrealizował zadanie instruktorskie na poziomie hufca.
12. Pozyskał sojuszników do działalności harcerskiej.
13. Pełnił funkcję instruktorską w czasie roku harcerskiego i HAZ lub HAL.
14. Orientuje się w aktualnej sytuacji harcerstwa. Korzysta z harcerskiej literatury i mediów.
15. Wykazał się znajomością zasad prowadzenia obozu harcerskiego zgodnie z przepisami finansowymi i organizacyjnymi.
16. Wykazał się znajomością instrukcji finansowo-gospodarczej ZHP na poziomie hufca i umiejętnością aplikowania o środki publiczne na szczeblu lokalnym.

Warunki zamknięcia próby

1. Osiągnięcie poziomu opisanego w idei stopnia i zrealizowanie wymagań próby.
2. Pozytywnie oceniona praca instruktorska w okresie realizacji próby.

Oznaka stopnia

Oznaką stopnia podharc mistrza jest zielona podkładka pod Krzyżem Harcerskim i zielona lilijka na lewym rękawie munduru.

HARCMISTRZ – HARCMISTRZYNI

Idea stopnia

Konsekwentnie realizuje swoje cele życiowe. Osiągnął założoną przez siebie dojrzałość w życiu rodzinnym, zawodowym, i społecznym. Kreuje rzeczywistość. Jest znaczącą osobowością w zespole instruktorskim, z którym pracuje, i w środowisku swojego działania. Własne doświadczenia życiowe i wychowawcze potrafi przełożyć na trwały dorobek. Ma dużą wiedzę i umiejętności w zakresie samodzielnego kierowania zespołem. Potrafi inspirować i organizować swoje środowisko do potrzebnego społecznie działania. Wpływa na oblicze harcerstwa. Jest wzorem dla instruktorów.

Warunki otwarcia próby

- pozytywnie oceniona praca instruktorska przez co najmniej 12 miesięcy od przyznania stopnia podharcmistra,
- zaliczona służba instruktorska,
- ukończone 21 lat,
- przedstawienie KSI programu swojej próby, zapewniającego realizację wymagań.

Wymagania

1. W świadomy sposób określa i realizuje własne plany życiowe.
2. Pogłębia swoją wiedzę zawodową.
3. Poza swoimi zainteresowaniami zawodowymi poznaje wybraną dziedzinę nauki lub kultury.
4. Stosuje harcerski system wychowawczy, upowszechnia go i dzieli się własnymi doświadczeniami.
5. Przygotował się do roli opiekuna próby na stopień podharcmistra i harcmistrza.
6. Współpracuje z zespołami instruktorskimi. Wspiera rozwój instruktorów.
7. Zrealizował zadanie instruktorskie co najmniej na poziomie chorągwi.
8. Opracował i upowszechnił materiały programowo-metodyczne, jako wkład w dorobek Związku.
9. Wykazał się znajomością sytuacji hufca i chorągwi.
10. Ukończył kurs harcmistrzowski lub uczestniczył w innych formach wymiany doświadczeń poziomu harcmistrzowskiego (kursy, warsztaty, seminaria, konferencje itp.).
11. Przygotował się do pełnienia wybranej funkcji instruktorskiej na poziomie hufca/chorągwi/Związku.
12. Bierze udział w życiu Związku. Podejmuje wyzwania, przed którymi stoi organizacja.

Warunki zamknięcia próby

1. Osiągnięcie poziomu opisanego w idei stopnia i zrealizowanie wymagań próby.
2. Osiągnięcie sukcesu w wybranej dziedzinie.
3. Prowadzenie obozu, zimowiska lub kursu instruktorskiego w okresie od zdobycia stopnia podharcmistra. Uzyskanie pozytywnej oceny swojej pracy.
4. Pozytywnie oceniona praca instruktorska w okresie realizacji próby.
5. Pełnienie funkcji opiekuna pozytywnie zakończonej próby na stopień instruktorski w okresie od zdobycia stopnia podharcmistra.

Oznaka stopnia

Oznaką stopnia harcmistrza jest czerwona podkładka pod Krzyżem Harcerskim i czerwona lilijka na lewym rękawie munduru.

